

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
76/22. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2022. május 5.

A C-83/20. sz. ügyben hozott ítélet
BPC Lux 2 és társai

A Banco Espírito Santo szanálásának alapját képező portugál szabályozás összeegyeztethető a tulajdonhoz való joggal

Azzal, hogy a hitelintézetek helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelvet az átültetésre előírt határidő lejárta előtt csak részlegesen ültette át, Portugália nem veszélyeztette az ezen irányelv által meghatározott cél elérését

A Banco Espírito Santo SA (a továbbiakban: BES) a portugál bankrendszer egyik legjelentősebb hitelintézete volt. Pénzügyi helyzete, valamint kötelezettségei teljesítése elmulasztásának komoly és súlyos kockázata miatt e hitelintézet a Banco de Portugal (portugál nemzeti bank) 2014. augusztus 3-i szanálási határozata (a továbbiakban: szanálási intézkedés) tárgyát képezte. Ezen intézkedés, amelyet a 2014. augusztus 1-jei törvényrendelettel¹ módosított, a hitelintézetek szanálására vonatkozó nemzeti szabályozás² alapján fogadtak el, egy áthidaló bank, a Novo Banco SA létrehozását eredményezte, amelyre átruháztak bizonyos eszközöket, kötelezettségeket, mérlegen kívüli tételeket és a BES kezelésében lévő eszközöket.

Az alapeljárás felperesei (a továbbiakban: BPC Lux 2 és társai) a BES által kibocsátott alárendelt kötvények tulajdonosai. A Massa Insolvente közvetlenül és közvetetten részesedéssel rendelkezett a BES tőkéjében. A nemzeti közigazgatási bíróságok előtt a BPC Lux 2 és társai, valamint a Massa Insolvente vitatták a szanálási intézkedést, és ebben az összefüggésben többek között arra hivatkoztak, hogy ezen intézkedést az uniós jog megsértésével fogadták el.

Az alapeljárás felperesei által benyújtott két fellebbezés alapján a portugál legfelsőbb közigazgatási bíróságnak kétségei támadtak azzal kapcsolatban, hogy azon nemzeti szabályozás, amely alapján a BES szanálására vonatkozó intézkedést elfogadták, összeegyeztethető e az uniós joggal, különösen a 2014/59 irányelvvel³ és az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 17. cikkével,⁴ az ezen irányelvben szereplő valamennyi előírás átültetésének elmulasztása miatt.

Ezenkívül e bíróság arra keresi a választ, hogy a portugál jogalkotó komolyan veszélyeztethette-e a 2014/59 irányelv által meghatározott eredményt⁵ a 2014. augusztus 1-jei törvényrendelet elfogadásával, amely csak részlegesen ültette át ezen irányelvet az irányelv átültetési határidejének 2014. december 31-i lejárta előtt.

Ítéletében a Bíróság megállapítja, hogy a BES szanálására vonatkozó intézkedés elfogadásának alapjául szolgáló nemzeti szabályozás összeegyeztethető a Charta

¹ 2014. augusztus 1-jei 114-A/2014. sz. törvényrendelet.

² A 2012. február 10-i 31-A/2012. sz. törvényrendelet szerinti Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras (a hitelintézetekre és a pénzügyi intézményekre vonatkozó általános szabályozás).

³ A hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 173., 190. o.; helyesbítések: HL 2019. L 165., 129. o.; HL 2021. L 104., 55. o.).

⁴ A Charta 17. cikke biztosítja a tulajdonhoz való jog védelmét.

⁵ Az 1997. december 18-i Inter-Environnement Wallonie ítéletben (C-129/96, lásd: 80/97. sz. sajtóközlemény) a tagállamoknak az irányelv átültetésére nyitva álló időszak alatt fennálló kötelezettségeire vonatkozóan kialakított ítélkezési gyakorlatban meghatározott elv alapján.

17. cikkének (1) bekezdésével. Úgy ítéli meg továbbá, hogy valamely irányelv egyes rendelkezéseinek a tagállam által az irányelv átültetésére előírt határidő lejárta előtt történő, csupán részleges átültetése főszabály szerint nem veszélyeztetheti komolyan az ezen irányelv által meghatározott cél elérését.

A Bíróság álláspontja

Előjáróban a Bíróság megvizsgálja a 2014/59 irányelv hivatkozott rendelkezéseinek⁶ az alapeljárásra való alkalmazhatóságát. E tekintetben megjegyzi, hogy ezen irányelv átültetésének határideje 2014. december 31-én járt le. Ebből következik, hogy a szóban forgó szanálási intézkedés elfogadásának időpontjában, 2014. augusztus-3 án ezen átültetési határidő még nem járt le. A Bíróság, miután emlékeztet az e területre vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlatára,⁷ megállapítja, hogy az alapeljárás felperesei nem hivatkozhatnak a kérdést előterjesztő bíróság előtt a 2014/59 irányelv rendelkezéseire, mivel azok nem alkalmazhatók az alapeljárásban.

Ami a Charta 17. cikkének alkalmazhatóságát illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a Charta rendelkezéseinek a tagállamok csak annyiban címzettjei, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. A Bíróság, miután kimondja egyrészt, hogy a 2012. február 10-i törvényrendelet célja a Portugál Köztársaság által az Európai Bizottság, a Nemzetközi Valutaalap (IMF) és az Európai Központi Bank (EKB) közös missziójával kötött, a gazdaságpolitika feltételeiről szóló egyetértési megállapodásban vállalt kötelezettségek egyikének végrehajtása volt, másrészt, hogy a 2014. augusztus-1 jei törvényrendelet a 2014/59 irányelv részleges átültetésére irányuló intézkedésnek minősül, megállapítja, hogy e tekintetben az uniós jognak a Charta 51. cikkének (1) bekezdése szerinti végrehajtásáról van szó, így a Charta rendelkezései alkalmazandók az alapeljárásra.

E tekintetben a Bíróság rámutat arra, hogy a Charta 17. cikkének (1) bekezdése három különálló szabályt tartalmaz. Az első, amely az első mondatban jut kifejezésre, és általános jellegű, a tulajdon tiszteletben tartásának elvét konkretizálja. Az e bekezdés második mondatában szereplő második szabály a tulajdontól való megfosztásra vonatkozik, és azt bizonyos feltételekhez köti. Az említett bekezdés harmadik mondatában szereplő harmadik szabály elismeri a tagállamok hatáskörét többek között arra, hogy a szükséges mértékben a tulajdonnak a köz érdekében történő használatát szabályozhassák. A Bíróság hozzáteszi, hogy nem olyan szabályokról van szó, amelyek között nem áll fenn kapcsolat, mivel a második és harmadik szabály a tulajdonjog megsértésének konkrét példáira vonatkozik, és azokat az első szabályban foglalt elv fényében kell értelmezni

Ennek keretében a Bíróság elsősorban azt a kérdést vizsgálja, hogy a Charta 17. cikkének (1) bekezdése⁸ alkalmazandó-e az alapügyben szóban forgóhoz hasonló, a tőkepiacokon forgalomképes részvények vagy kötvények tulajdonjogának korlátozására. Miután rámutat egyrészt arra, hogy az e rendelkezés által nyújtott védelem olyan vagyoni értékű jogokra terjed ki, amelyekből az érintett jogrendszer tekintetében olyan megszerzett jogi helyzet következik, amely lehetővé teszi, hogy a jogosult e jogait saját maga javára önállóan gyakorolja, a Bíróság úgy ítéli meg, hogy ez a helyzet áll fenn a tőkepiacokon forgalomképes részvények vagy kötvények esetében. Másrészt a Bíróság megállapítja, hogy az említett részvényeket vagy kötvényeket jogszerűen szerezték meg. Ebből következik, hogy ezek a Charta 17. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak.

Másodsorban **a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a jelen ügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozásnak megfelelően elfogadott szanálási intézkedés nem minősül a Charta 17. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében vett tulajdontól való megfosztásnak.** A Bíróság

⁶ Nevezetesen a 2014/59 irányelv 36., 73. és 74. cikke.

⁷ A fent hivatkozott Inter-Environnement Wallonie; 2008. január 17-i Velasco Navarro ítélet ([C-246/06](#)); 2016. október 27-i Milev ítélet ([C-439/16 PPU](#)).

⁸ A Charta 17. cikkének (1) bekezdésének értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen, és azt örökölni hagyja, és tulajdonától senkit sem lehet megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségekért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett történik.

ugyanis megállapítja, hogy **e szanálási intézkedés nem írta elő az érintett részvények vagy kötvények tulajdonának elvonását vagy formális kisajátítását. Közelebbről, az említett intézkedés nem fosztotta meg a jogosultjaikat kényszer által, teljes mértékben és véglegesen az e részvényekből vagy kötvényekből eredő jogoktól.**

Harmadsorban **ez nem változtat azon, hogy egy olyan szanálási intézkedésnek az alapügyben szóban forgó szabályozásnak megfelelően történő elfogadása,** amely többek között előírja a hitelintézet vagyontárgyainak egy áthidaló bank részre történő átruházását, a Charta 17. cikke (1) bekezdésének harmadik mondata értelmében vett, **a tulajdon használatára vonatkozó szabályozásnak minősül, amely sértheti a tulajdonhoz való jogát a hitelintézet azon részvényeseinek, akiknek gazdasági helyzetét ez érinti, valamint azon hitelezőknek, például kötvénytulajdonosoknak, akiknek követeléseit nem ruházták át az áthidaló intézményre.**

Amint az e rendelkezés szövegéből kitűnik, a tulajdon használatát az általános érdek által szükségessé tett mértékben törvénnyel lehet szabályozni. A Bíróság, miután egymás után megvizsgálja az e rendelkezésben előírt feltételeket, úgy ítéli meg, hogy **tekintettel a tagállamokat a gazdasági tárgyú határozatok meghozatala során megillető mérlegelési mozgástérre, a Charta 17. cikke (1) bekezdésének harmadik mondatával nem ellentétes az alapügyben szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely nem tartalmaz olyan kifejezett rendelkezést, amely biztosítaná, hogy a részvényesek ne szenvedjenek el nagyobb veszteségeket, mint amelyeket akkor szenvedtek volna el, ha az intézményt a szanálási intézkedés elfogadásának időpontjában felszámolták volna (a *no creditor worse off* elv).**

Negyedsorban és utoljára a Bíróság azt a kérdést vizsgálja, hogy a 2014/59 irányelv egyes rendelkezéseinek valamely tagállam által a hitelintézetekre vonatkozó nemzeti szabályozásba történő, az irányelv átültetésére előírt határidő lejártá előtti részleges átültetése az Inter-Environnement Wallonie ítélet értelmében komolyan veszélyeztetheti-e az említett irányelv által meghatározott cél elérését.

E célból rámutat arra, hogy a 2014/59 irányelv átültetési határideje 2014. december 31 én járt le, így nem róható fel a Portugál Köztársaságnak, hogy a szanálási intézkedés elfogadásának időpontjában, azaz 2014. augusztus 3-án nem fogadta el a jogrendjében az ezen irányelvet végrehajtó intézkedéseket. Ugyanakkor **az irányelv átültetésére rendelkezésre álló határidőn belül a címzett tagállamoknak tartózkodniuk kell az olyan jellegű rendelkezések meghozatalától, amelyek komolyan veszélyeztetnék az ezen irányelv által meghatározott cél elérését.** E tartózkodási kötelezettséget, amely valamennyi nemzeti hatóságra nézve kötelező, úgy kell értelmezni egyrészt, hogy az minden olyan általános vagy különös intézkedés elfogadására vonatkozik, amely ilyen veszélyeztető hatást fejthet ki. Másrészt az irányelv hatálybalépésének napjától kezdve a tagállami bíróságok a lehető legteljesebb mértékben kötelesek tartózkodni a belső jog olyan értelmezésétől, amely az irányelv átültetésére előírt határidő lejártát követően komolyan veszélyeztetheti az ezen irányelv által elérni kívánt cél megvalósítását.

E tekintetben a Bíróság kétségkívül emlékeztet arra, hogy a nemzeti bíróság feladata annak mérlegelése, hogy azon nemzeti rendelkezések, amelyeknek jogszerűségét vitatják, komolyan veszélyeztethetik-e az irányelv által meghatározott célt, mivel az ilyen ellenőrzést szükségszerűen általános értékelés alapján kell végezni, melynek során figyelembe kell venni az érintett nemzeti területen elfogadott valamennyi politikát és intézkedést. Mindazonáltal **a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy állást foglaljon abban a kérdésben, hogy valamely irányelv egyes rendelkezéseinek valamely tagállam általi, az irányelv átültetésére előírt határidő lejártá előtti részleges átültetése főszabály szerint komolyan veszélyeztetheti-e az ezen irányelv által meghatározott cél elérését.**

E tekintetben a Bíróság mindenekelőtt megállapítja, hogy már kimondta, hogy a tagállamoknak lehetőségük van arra, hogy átmeneti intézkedéseket fogadjanak el, vagy szakaszokban hajtsák végre az irányelvet. Ilyen esetekben az a tény, hogy a nemzeti jog átmeneti jellegű rendelkezései

nem felelnek meg az irányelvnek, vagy hogy az irányelv egyes rendelkezései még nem kerültek átültetésre, nem veszélyeztetni szükségszerűen az irányelvben meghatározott cél elérését. A Bíróság ugyanis hasonló esetben úgy ítéli meg, hogy az ilyen eredmény mindig elérhető lenne az említett irányelvnek az előírt határidőn belüli végleges és teljes átültetésével.

Ezt követően a tartózkodási kötelezettséget, amelyre a Bíróság többek között az Inter-Environnement Wallonie ítélet 45. pontjában hivatkozott, úgy kell érteni, mint amely minden olyan általános és különös intézkedés elfogadására vonatkozik, amely komolyan veszélyeztetheti a szóban forgó irányelv által meghatározott cél elérését. Márpedig, **amennyiben valamely intézkedés tagállam általi elfogadása valamely uniós irányelv – akár csak részleges – átültetésére irányul, és ez az átültetés helyes, az ilyen részleges átültető intézkedés elfogadása nem tekinthető olyannak, mint amely ilyen negatív hatással járhat**, mivel az szükségszerűen közelíti a nemzeti szabályozást az e szabályozás által átültetett irányelvhez, és ezáltal hozzájárul az irányelv céljainak eléréséhez.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499